

Zpráva o výroční konferenci American Society for Environmental History, duben 2011, Phoenix, AZ

*Pavel Chromý, **Vít Jančák, ***Leoš Jeleček

*pavel.chromy@natur.cuni.cz, **jancak@natur.cuni.cz, ***jelecek@natur.cuni.cz

UK v Praze, PřF, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Albertov 6, 128 43, Praha 2

V roce 2011 se konference ASEH konala 13. – 17. dubna v pouštním jihu Arizony ve 4miliónové „megaoáze“ zvané příznačně jako bájný pták „Phoenix“. Povstala sice ne z popela, ale písku a musí být přikrmována vodou kanálem z 500 km vzdálené přehrady na řece Colorado. Jejím hostitelem byla Arizona State University a jako pokaždé konference zasedala v moderním hotelu vybaveném kongresovým centrem (zde to byl Wyndham Hotel) v „downtown“ nedaleko jednoho ze čtyř kampusů ASU. K našemu překvapení jsme zjistili, že „Wyndham Hotel Group“ je největší hotelovou společností světa, která ovládá asi 7 200 hotelů nejrůznější velikosti i standardu náležejících do známých řetězců (jako např. Ramada, Planet Hollywood, Days Inn, Traveloge aj.). Dlužno uvést, že v polovině dubna zde bylo již horké a suché počasí.

Konference se zúčastnilo asi 580 badatelů, což byl druhý největší počet účastníků ze všech konferencí ASEH. Její téma bylo až odvážné, společensky naléhavé a jistě i výzvou pro historiky: „History and Sustainability: Stories of Progress, Hubris, Decline, and Resilience“. Podnět k tomu dalo nedávné založení ASU School of Sustainability, které podle Johna McNeilla (Georgetown University, byl na této konferenci zvolen prezidentem ASEH) inspirovalo předsedu programového výboru Richarda Tuckera (Michigan Univ.) s předsedou místního organizačního výboru Paula Hirta (ASU Phoenix). Paradoxně se konference konala v místě, kde vývoj, způsob života, šel a jde neudržitelnou cestou.

Specifické bylo období příprav konference, a to kvůli tomu, že kongres státu Arizona právě přijal dosti sporný/diskriminační imigrační zákon. V důsledku toho mnoho potenciálních účastníků konference zvažovalo, zda vůbec na ni přijet, čímž by mj. vyjádřili svůj nesouhlas s tímto zákonem. Krize však byla zvládnuta (hrozilo i přenesení místa konání konference). Program konference byl tím vlastně obohacen o další dimenzi: zásadní diskusi tohoto zákona v plénu ASEH a stanoviska ASEH, která se prezentovala v médiích.

Vědecký program (viz <http://aseh.net/conference-workshops/conference-schedules-archive/phoenix-arizona-2011/view>) byl přirozeně v souladu s paradigmatem environmentálních dějin, tematicky pestrý. Tradiční témata, jako „Národní parky a environmentalismus 60tých let 20. stol.“, nebo „Řeky jako historické síly“, či angažované a od osvojování Západu aktuální téma „Nadnárodní korporace, státní instituce a privatizace vodních zdrojů v éře neoliberalní expanze“ byla konfrontována s tématy novými, jako např. „bezcitné zacházení se zvířaty“, nebo „molekulární biologie a politika“. Místu konání konference odpovídalo větší množství panelů zabývajících se problematikou „pohraničních oblastí“. Na rozdíl od minulých konferencí byl zjevně menší počet panelů týkajících se Afriky a Latinské Ameriky (i když Mexiko „je za plotem“).

Za úspěch považujeme zařazení naší „české“ sekce do programu konference: „The Transformation of Czechia's Agriculture 1990–2010 and Environmental Aspects of the Rural Landscape Changes“. Sekci organizoval a předsedal jí L. Jeleček.

Referáty: 1) V. Jančák, L. Jeleček, J. Janáč: The transformation of agriculture in Czechia 1990–2010: some its economic and environmental connections; 2) P. Chromý, T. Seidl, Z. Kučera: Historic-geographical and environmental elements in the development of heritage and territorial identities: examples from military areas in Czechia; 3) N. Orsillo (občan USA studující nyní PGS na FHS MU v Brně, spolupracuje s Výzkumným centrem historické geografie PřF UK): The Environmental Impacts of Agricultural Policy in the Bohemian-Moravian Uplands before and after the Transformation (Výtah z jeho diplomové práce byl publikován v angličtině v č. 1/2008 Klaudyána). Svou sekci jsme byli výjimkou, a to i jako jediní z postkomunistických států. Její program zajímal zejména kolegy z USA, kde výzkum environmentálních dějin (zejména environmentální politiky a environmentalismu) post-komunistických zemí v období komunistických režimů a v průběhu jejich transformace je dost intenzivní. Diskuse byla zaměřena zejména na otázku proměn krajiny v našem pohraničí po 2. světové válce, potom na zemědělskou politiku v období komunistické režimu, zejména však na transformaci družstev a státních statků a fungování zemědělství celého po roce 1989.

L. Jeleček se jako předseda sekce ČGS pro historickou geografii a environmentální dějiny ex-officio člen tehdy prozatímního vedení (General Assembly) International Consortium of Environmental History Organizations (ICEHO) zúčastnil jeho dvou jednání. Předsedal jim ředitel Rachel Carson Center v Mnichově prof. Ch. Mauch. V návaznosti na usnesení GA ICEHO na 1. světovém kongresu environmentální dějin v Kodani (2009) bylo ve Phoenix rozhodnuto, že 2. světový kongres se v roce 2014 bude konat v Portugalsku. Původně přednostně zamýšlené konání v Asii nebo v Jižní Americe se pro nedostatek vhodných kandidátů nepodařilo zajistit. Zdá se, že v budoucnu bude díky těmto aktivitám založena celosvětová organizace pro environmentální dějiny obdobného uspořádání a funkce jako např. Mezinárodní geografická unie.

Obr. 1: Odstupující prezidentka ASEH Hariet Ritvo (Massachusetts Institute of Technology, Cambridge) a její nástupce John McNeill (Georgetown University)



Foto: L. Jeleček.

Obr. 2: Předseda organizačního výboru konference Paul Hirt (Arizona State Univ.) s manželkou Linda Jakse



Foto: L. Jeleček.

Obr. 3: Zleva Timmo Myllyntaus (Finsko, předseda organ. výboru konference ESEH v Turku 2011), R. Tucker (Univ. of Michigan, předseda programového výboru konference) a Mario Armiero (Itálie, CNR)



Foto: L. Jeleček.